

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121207352
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121207352.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o mal. G. N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, dieťa rodičov L. K. E., rod. Q.ínskej, štátnej občianky D. republiky, bytom Ul. Z. XX/X, H., D. republika, právne zastúpená Advokátska kancelária DPP Martaus & Partners, s.r.o. so sídlom v Žiline, Jána Milca 788/5 a N. E., štátneho občana E. republiky, trvale bytom G. XXX/ X A, H., t.č. bytom H. XXX, F. F., právne zastúpený v konaní JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom Klincovej ul. č. 35, Bratislava, o návrhu otca na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu, na odvolanie otca maloletého proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 16. decembra 2021, č.k. 35P/139/2021-37, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vyhlásil, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc vo veci konať, konanie zastavil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otec sa podaným návrhom domáhal úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu tak, že žiadal zveriť mal. N. do svojej osobnej starostlivosti, pričom obaja rodičia by boli oprávnení zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok a ďalej, aby zaviazal matku na vyživovaciu povinnosť k maloletému po 150,- eur mesačne a žiadal upraviť styk matky s maloletým tak, že by matka bola oprávnená stretávať sa s maloletým každý prvý nepárny týždeň v kalendárnom mesiaci v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod.. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že mal. N. má 7 rokov, pochádza z manželstva jeho rodičov, ktoré trvá, otec podal návrh na rozvod manželstva, ktoré konanie bolo vedené pod sp.zn. 34P/19/2021, súd konanie zastavil, pričom krajský súd uznesením zo dňa 14.10.2019 uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a uviedol, že je potrebné vyriešiť pochybnosti o miestnej príslušnosti v tomto konaní. Dňa 26.11.2021 postúpil Okresný súd Trenčín vec Okresnému súdu Trnava ako súdu miestne príslušnému podľa všeobecného súdu navrhovateľa. Ďalej sa otec návrhom zo dňa 02.07.2021 domáhal vydania neodkladného opatrenia vo veci nezhody rodičov, uloženie povinnosti rodičov o vykonanie povinnej školskej dochádzky maloletého, kedy opätovne bolo uznesením Okresného súdu Trenčín vyhlásené, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc vo veci konať, konanie bolo zastavené, kedy súd dospel k záveru, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa sa v čase začatia konania v zmysle čl. 8 Nariadenia Brusel II nachádzal v Poľsku a teda súdy Slovenskej republiky nemali právomoc vo veci konať. Toto uznesenie súdu prvej inštancie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Trenčíne. Otec podal 22.06.2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie mal. G. N. do jeho osobnej starostlivosti s tým, že by maloletého otec zastupoval, spravoval jeho majetok a žiadal upraviť stretávanie sa matky s maloletým. Uznesením bolo opätovne vyhlásené, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc vo veci

konať, konanie bolo zastavené a uznesením Krajského súdu v Trenčíne potvrdené. Dňa 06.10.2021 podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní, ktorým žiadal, aby bol oprávnený komunikovať s maloletým prostredníctvom elektronického zariadenia, pričom krajský súd vyhlásil uznesením zo dňa 14.10.2021, že nemá právomoc vo veci konať.

3. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 9, § 161 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, ďalej čl. 8 ods. 1, čl. 10 písm. a/, čl. 17 Nariadenia Brusel II. Uviedol, že jednou z procesných podmienok je právomoc súdov Slovenskej republiky vec prejednať a rozhodnúť. Túto procesnú podmienku súd skúma z úradnej povinnosti. V prípade výskytu cudzieho prvku sa právomoc súdov Slovenskej republiky spravuje predovšetkým úniou právom. V prejednávanej veci ide o konanie o úpravu rodičovských práv a povinností k mal. G. N. na čas do rozvodu manželstva, preto súd postupoval podľa Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 o súdnej právomoci o uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a rodičovských práv a povinností (ďalej len Nariadenie Brusel II).

4. Obvyklý pobyt mal. G. N. ako aj posúdenie neoprávneného premiestnenia alebo zadržania maloletého na území Slovenska zo strany otca bolo predmetom posúdenia v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci nezhody rodičov o uloženie povinnosti rodičom o vykonanie povinnej školskej dochádzky maloletého a v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie mal. G. N. do jeho osobnej starostlivosti spolu s úpravou styku matky s maloletým. V oboch konaniach bolo zhodne konštatované, že obvyklý pobyt maloletého v čase začatia konania bol v D. a svojvoľné premiestnenie maloletého na územie Slovenskej republiky zo strany otca nebolo spôsobilé zmeniť dlhodobý vytvorený obvyklý pobyt maloletého a preto bolo v oboch konaniach vyhlásené, že súdy nemajú právomoc vo veci konať a konanie bolo zastavené. Právnomu zástupcovi otca boli doručené všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd potvrdil odvolaniami napadnuté uznesenia napriek nesúhlasu otca. V opačnom prípade by tunajší súd ako súd prvej inštancie spätne posudzoval správnosť nielen svojich rozhodnutí, ktorým je dňom ich vydania viazaný, ale taktiež by posudzoval správnosť rozhodnutí odvolacieho súdu ako súdu vyššej inštancie. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací preskúmal obidve odvolaním napadnuté rozhodnutia a zhodne konštatoval obvyklý pobyt mal. G. N. v D.. Odvolací súd v treťom konaní ohľadom maloletého o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia konštatoval, že sa okolnosti nezmenili, a teda od svojich skôr vyslovených záverov nemal dôvod ustupovať. Otec i napriek tomu podal 16.11.2021, teda zhruba mesiac po podaní jeho posledného návrhu ohľadom maloletého návrh vo veci samej o úpravu práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu manželstva. Súd teda opätovne posudzoval svoju právomoc v konaniach v čase začatia konania, t.z. ku dňu 16.11.2021 a opätovne dospel k záveru, že obvyklý pobyt mal. G. N. sa na Slovensku nenachádza ani k tomuto dátumu.

5. Situáciu akú otec opísal existovala v čase odvolacieho konania a tiež v čase podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, pričom uviedol nové skutočnosti len o tom, že sa s maloletým v čase od 11.10. do 14.10.2021 viackrát stretol v D. v školskom zariadení, ktoré maloletý navštevuje, z čoho je zrejmé, že maloletý sa zdržiava v D.. Pokiaľ bola situácia ohľadom maloletého taká, že napriek reálnemu zdržiavaniu sa maloletého na Slovensku, maloletý obvyklý pobyt na Slovensku nezískal a ak sa maloletý k začatiu tohto konania vo veci samej, teda ku dňu 16.11.2021 sa už len fakticky na Slovensku nezdržiava, nie je vôbec možné, aby k tomuto dátumu nadobudol obvyklý pobyt na Slovensku. Fyzická prítomnosť maloletého na území členského štátu je nevyhnutná, aby si mohlo dieťa vytvárať na území tohto členského štátu stredisko svojich záujmov, podľa ktorého sa následne posudzuje obvyklý pobyt dieťaťa. Preto nezostávalo súdu nič iné, ako opätovne konštatovať nedostatok právomoci konať o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému a odkázať otca na príslušný súd toho členského štátu, ktorý disponuje právomocou konať o maloletom, ktorým je príslušný poľský súd. Napokon súd k názoru otca o nevyhnutnej aplikácii čl. 10 Nariadenia Brusel II, v zmysle ktorého sú súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt pre jeho neoprávneným premiestnením, alebo zadržaním zachovávať právomoc rozhodovať vo veci samej až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a sú splnené podmienky písm. a/ alebo b/ tohto článku, v tomto sa uvádza, že podmienkou aplikácie je kumulatívne splnenie podmienky obvyklého pobytu maloletého dieťaťa a zároveň jednej z podmienok definovaných v písm. a/ alebo b/ tohto článku. Mal. N. na území Slovenska obvyklý pobyt nenadobudol a ani podanie návrhu na návrat mal. G. zo strany otca nezakladá dôvod na aplikáciu čl. 10 Nariadenia Brusel II, na základe čoho súdy na Slovensku nemali a nemajú právomoc konať o úprave rodičovských práv a povinností k maloletému. Preto súd v súlade s čl. 17 Nariadenia Brusel II vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a keďže sa jedná o neodstrániteľnú prekážku, preto konanie v zmysle § 9 a

§ 161 ods. 2 CSP zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 58 CMP, § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie otec maloletého, ktorý žiadal, aby krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Poukázal na tú skutočnosť, že v celej časti svojho návrhu obsiahle venoval sa základnej otázke obvyklého pobytu maloletého, ktorého obvyklý pobyt nie je možné určiť tak jednoducho a arbitrárne tak, ako to ustálili súdy Slovenskej republiky. Otec zotrváva na svojich tvrdeniach a má zato, že štátom obvyklého pobytu v čase podania návrhu bola Slovenská republika, z ktorej matka maloletého v auguste 2021 neoprávnenne premiestnila dieťa. Rovnako je štátom obvyklého pobytu maloletého aj v súčasnosti. Aktuálny stav je taký, že vo veciach maloletého nekoná v súčasnosti žiaden súd. Maloletý sa od 12.12.2021 nachádza opätovne na území Slovenskej republiky v krajine jeho obvyklého pobytu a v mieste bydliska otca. Toto konanie je vedené pod sp.zn. 38P/150/2021 a nebolo o ňom doposiaľ právoplatne rozhodnuté, pretože matka iniciovala na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o návrat mal. G. do D.. Otec zastáva názor, že práve návratové konanie rieši otázku štátu obvyklého pobytu dieťaťa a jeho neoprávnené premiestnenie do iného štátu. Až závery návratového konania dokážu dať odpoveď nato, ktorý zo štátu je štátom obvyklého pobytu dieťaťa, ktorý z rodičov svojím konaním neoprávnenne premiestnil dieťa mimo štátu jeho obvyklého pobytu a ktorý zo súdov týchto členských štátov má právomoc na konanie vo veciach týkajúcich sa maloletého. Akékoľvek rozhodnutie súdov Slovenskej republiky, ktorým dôjde k vyhláseniu nedostatku právomoci je vzhľadom na vedenie návratového konania predčasné. Súd prvej inštancie dané nesprávne vyhodnotil a konanie o návrhu o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností zastavil z dôvodu deklarovaného nedostatku právomoci predčasne. Maloletý bol počas jeho pobytu s matkou jednoznačne zavražovaný, fyzicky napádaný a boli mu podávané utlmujúce lieky. Trpel neprítomnosťou otca a neumožnením komunikácie s ním. Otec vykonal úkony smerom k presunu dieťaťa na Slovensko a dňa 12.12.2021 na základe vôle maloletého odišiel s ním na územie Slovenskej republiky. Od 13.12.2021 G. navštevuje Základnú školu K. R. v F. F., otec mu zabezpečil osobného asistentka, špeciálneho pedagóga, lekára i logopéda. Maloletý je dieťa, ktoré trpí poruchou autistického spektra, ktorý vzhľadom na svoj zdravotný stav má špecifické potreby. Má oslabenú psychiku, trpí vážnymi psychosomatickými problémami, ktoré matka, keď vykonáva starostlivosť o maloletého v D. riešila tým, že ho nútila užívať psychofarmaká namiesto toho, aby mu umožnila žiť s otcom, prípadne samotný jednoduchý kontakt s otcom. Otec s maloletým absolvoval niekoľko odborných vyšetrení. Dňa 16.08.2021 podstúpil vyšetrenie v ambulancii klinickej psychológie a na základe týchto vyšetrení bola stanovená diagnóza porucha autistického spektra. Potom ako ho matka svojvoľne premiestnila na územie D., otec nemal žiaden informácie o zdravotnom stave, o tom, kde žije, ako sa učí. Matka absolútne cielene bránila G. v komunikácii s otcom. Porucha autistického spektra je typom prenikavej poruchy vývinu, ktorý je definovaný abnormálnym oneskoreným vývinom, ktorý sa prejavuje pred dovŕšením tretieho roku života. Maloletý potrebuje silné a podporné prostredie. V prípade G. je otec pre neho identifikačný vzor, ale ako sám uvádza aj partnerom na hru, ktorý ho dokáže akceptovať bez naliehavého tlaku spontánne viesť, hrať sa s ním, na základe čoho má s otcom vytvorené silné emočné puto. Vzhľadom na aktuálnu situáciu, kedy matka prišla za chlapcom na návštevu zo zahraničia, z D. čo jej otec umožnil a následne bez zjavnej dohody s ním ako aj s otcom naviac bez súhlasu chlapca, toho odvieďa pravdepodobne do D.. Slovenská psychologička upozorňuje, že toto by mohlo mať fatálne následky, neprípustnosť z psychologického hľadiska je zatajovanie G. pred otcom a môže nastúpiť zvlášť útočné a negatívne agresívne správanie sa k okoliu, emočná porucha správania sa, čo prirodzený dôsledok ohrozenia bazálnej potreby istoty a bezpečia. Aj potom ako sa G. v decembri 2021 vrátil s otcom na Slovensko bol vyšetrený PhDr. Krasulovou, kde táto záverom konštatuje, že u chlapca došlo od posledného psychologického vyšetrenia k regresu vo vývoji ako aj k celkovému zhoršeniu psychického stavu. Maloletý je výrazne traumatizovaný, otca musí mať vo svojej bezprostrednej blízkosti nadohľad, všade chodí s otcom. Neustále verbalizuje svoj strach z toho, že bude unesený, bude znova bitý, jeho návyky sa zmenili, je nestabilný, vyžaduje si neustálu prítomnosť otca. Úrad komisára pre deti vykonal pohovor s maloletým a v závere vyjadrenia navrhol súdu, aby nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by maloletého zveril do osobnej starostlivosti otca s ohľadom nato, že dočasná úprava práv a povinností k maloletému je v tomto prípade nevyhnutná s cieľom poskytnúť maloletému potrebnú ochranu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie teda považuje otec za predčasné vzhľadom na prebiehajúce konanie o návrat maloletého do D.. Maloletý sa dňa 12.12. vrátil do štátu obvyklého pobytu, teda na Slovensko, je dieťaťom s poruchou autistického spektra, dlhodobo verbalizuje vôľu žiť na Slovensku, verbalizuje strach z únosu matkou do D..

7. Otec ako dôkazy k svojmu odvolaniu predložil psychologické vyšetrenie maloletého, potvrdenie o návšteve školy, ďalej vyjadrenie otca k návrhu matky vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 38P/150/2021.

8. Matka sa k podanému odvolaniu ďalej písomne nevyjadrila.

9. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal, vec v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 2 ods. 1, § 65, § 66, § 360 a nasl., § 395 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku), vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť.

10. Podľa § 9 Civilného sporového poriadku, ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

11. Súd prvej inštancie v prejednávanej veci v čase začatia konania skúmal podľa § 161 CSP, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať a dospel k záveru, že nie je daná právomoc súdu podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada nato, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len procesné podmienky).

12. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

13. Medzi neodstrániteľné vady konania patrí nedostatok právomoci súdu, ktorá predstavuje súhrn oprávnení a povinností, ktorými súdy disponujú pri prejednaní a rozhodovaní veci. Ak určitá vec nespadá do právomoci súdov, ide o neodstrániteľnú vadu konania, ktorá vedie k zastaveniu konania.

14. Podľa čl. 46 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

16. Podľa čl. 7 ods. 2 druhá veta Ústavy SR právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

17. Podľa § 2 zák.č. 97/63 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a práve procesnom, ustanovenia tohto zákona sa použijú len pokiaľ neustanovuje niečo iné, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

18. Týmto právnym záväzným aktom je nariadenie, ktoré má prednosť pre zákonom Slovenskej republiky, pretože ako Slovenská republika, tak aj Poľská republika sú členskými štátmi Európskej únie a preto je ho potrebné aplikovať prednosťne pred ZMPSAP podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR.

19. V danom prípade sa súd prvej inštancie dostatočne zaoberal otázkou skúmania podmienok konania, či je alebo nie je daná právomoc súdu vo veci konať a dospel k správne právnemu záveru, že túto právomoc nemá. Okresný súd v prejednávanej veci vychádzal na Nariadenia rady ES č. 2201/2003, ktoré nedefinuje pojem obvyklý pobyt a okrem fyzickej prítomnosti dieťaťa v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenia do sociálneho a rodinného prostredia, čo je v prejednávanej veci splnené. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, maloletý pochádza z manželského vzťahu rodičov, ktorí doposiaľ trvá. Otec podal návrh na súde o rozvod manželstva, kde konanie doposiaľ prebieha s tým, že vec bola naposledy postúpená Okresnému súde Trnava ako súdu miestne príslušnému. Otec sa opakovane domáhal rôznymi návrhmi úpravy práv a povinností k maloletému, pričom opakovane bolo v prejednávanej veci vyhlásené, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc vo veci konať a konanie bolo opakovane zastavené. Vo všetkých konaniach bolo pred týmto konaním konštatované, že obvyklým pobytom u maloletého dieťaťa je Poľská republika. Mal. G. N. sa nachádzal aj v čase začatia týchto konaní aj v čase podania návrhu na súd zo strany otca, t.z. dňa 16.11.2021, čo je rozhodným dňom pre posudzovanie právomoci v D. a jeho sociálne rodinné

zázemie a väzby boli práve v D.. Otec v poslednom návrhu vo veci samej uviedol, že dňa 11.10. do 14.10.2021 sa stretol s dieťaťom v D., v škole, ktorú dieťa navštevuje. Z predchádzajúcich rozhodnutí je zrejmé, že obaja rodičia bývali s maloletým v D. a to až do odchodu otca zo spoločnej domácnosti v januári 2021. V D. rodičia maloletému vytvorili rodinné zázemie s predpokladaným trvaním aj do budúca s tým, že pokiaľ otec aj s maloletým prišli v roku 2020 od marca do júna na Slovensko vzhľadom na ich návrat do D., išlo jednoznačne len o dočasnú prítomnosť na Slovensku bez vôle zmeniť vytvorené stabilné prostredie v D..

20. Faktom je, že po odchode otca zo spoločnej domácnosti v D. v januári 2021 začal otec podnikáť kroky na premiestnenie maloletého na Slovensko, tohto prihlásil do materskej školy, absolvoval viaceré lekárske vyšetrenia s tým, že pokiaľ bol aj maloletý na Slovensku počas nejakého obdobia, nešlo o súvislý trvalý pobyt. Matka sa nezmierila s tým, aby maloletý býval na Slovensku s otcom a vo februári 2021 obvinila otca z únosu dieťaťa z D. a ani takéto svojvoľné premiestnenie dieťaťa otcom na Slovensko nemôže zmeniť dlhodobou vytvorený obvyklý pobyt dieťaťa v D.. Aj z vyjadrenia samotného otca je zrejmé, že maloletý bol naposledy na území Slovenskej republiky dňa 27.08.2021, kedy matka využila jeho krátku neprítomnosť a zobrala ho späť do D., kde je aj v čase podania v návrhu, t.z. dňa 16.11.2021. Rovnako otec v samotnom návrhu konštatuje, že bol syna navštíviť od 12. do 14.10.2021 s tým, že dieťa sa nachádza stále v D. republike. Aj keď faktom je, že maloletý je od XX.XX.XXXX opätovne na území Slovenskej republiky a zároveň začalo dieťa navštevovať základnú školu na území Slovenskej republiky, je zrejmé, že matka sa s touto situáciou nezmierila, pretože iniciovala na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o návrat mal. G. do D..

21. Súd kedykoľvek za konania prihliada nato, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (procesné podmienky). Zákon však vyslovene procesné podmienky neuvádza. Možno teda dôvodiť, že procesnými podmienkami musia byť také možnosti súdu a účastníkov, ktoré jedine umožňujú dosiahnuť cieľ civilného konania. Ak u konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky. Na strane súdu patria k procesným podmienkam také vlastnosti, ktoré sú vymedzením jeho práv a povinností vykonávať ako orgán štátu civilné konanie a na základe jeho výsledkov rozhodovať. Nedostatok procesných podmienok môže byť jednak neodstrániteľný, jednak odstrániteľný. Neodstrániteľný je nedostatok procesnej podmienky, odstránenie ktorého za danej právnej úpravy nie je možné. Odstrániteľný je taký nedostatok procesnej podmienky, k odstráneniu ktorého môže súd prispieť za eventuálnej súčinnosti s niektorým z účastníkov. Medzi neodstrániteľné procesné podmienky sa zaraďuje aj nedostatok právomoci v zmysle § 9 Civilného sporového poriadku.

22. Za skutkových okolností prejednávaneho prípadu tak ako vyplývajú z obsahu spisu súdu prvej inštancie je zrejmé, že miestom obvyklého pobytu maloletého je D. republika, kde dieťa navštevovalo školu, žilo tam s jeho matkou, pričom otec maloletého ho tam viackrát navštívil. V čase podania návrhu zo strany otca maloletého dieťaťa, toto rovnako žilo na území D. republiky. Až z odvolania otca maloletého vyplynulo, že dieťa bolo 12.12.2021 premiestnené na územie Slovenskej republiky, avšak predbežne sa javí, že toto premiestnenie bolo bez súhlasu matky, ktorá iniciovala na Okresnom súde Banská Bystrica konanie o návrat maloletého do D. z čoho teda vyplýva, že matka sa s pobytom maloletého na území Slovenskej republiky nezmierila.

23. Vzhľadom na uvedené je preto potrebné aplikovať na predmetnú vec Nariadenie vlády ES 2201/2003, ktoré uvádza spôsoby určenia právomoci v konaniach týkajúcich sa rodičovských práv a povinností. Podľa čl. 8 cit. nariadenia je všeobecná právomoc súdu daná obvyklým pobytom dieťaťa.

24. Nariadenie Brusel II bis neobsahuje legálnu definíciu pojmu obvyklý pobyt s tým, že na tento pojem odkazuje v článku 8 a v článku 10. Vzhľadom nato, že žiadne z ustanovení Nariadenia, ani žiadna medzinárodná zmluva nedefinuje uvedený pojem, dochádza k veľmi častým výkladovým problémom. Túto výkladovú medzeru istým spôsobom zaplňajú dve rozhodnutia Súdneho dvora EÚ a to C 523/07 z 02.04.2009 a C 497/10 z 22.12.2010. Z tejto judikatúry vyplýva, že obvyklý pobyt dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Fyzická prítomnosť dieťaťa v členskom štáte musí byť tak doplnená aj ďalšími faktormi, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť dieťaťa nemá len dočasný charakter, resp. príležitostný charakter, ale odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia v danom členskom štáte. Pri posudzovaní obvyklého pobytu dieťaťa treba tak viazať do úvahy najmä trvanie podmienky, pravidelnosť a dôvody pobytu na území členského štátu, ale i štátnu príslušnosť, presťahovanie do rodiny daného členského štátu, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, rodinné a

sociálne väzby dieťaťa v danom štáte. Pri posudzovaní obvyklého pobytu dieťaťa nemožno opomenúť ani vek dieťaťa, nakoľko iné faktory sa zohľadňujú v prípade dojčťa ako v prípade dieťaťa v školskom veku. Nariadenie neupravuje minimálnu dĺžku pobytu dieťaťa v členskom štáte vo vzťahu k posúdeniu obvyklého pobytu dieťaťa, preto tento údaj slúži skôr ako indícia pre posúdenie stability pobytu, avšak aj v tomto prípade sa tak musia zohľadňovať všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu. Na zmenu obvyklého pobytu sa tiež berie vôľa dotknutej osoby vytvoriť v ňom stále a obvyklé centrum svojich záujmov s úmyslom dať mu stabilnú povahu. Zámer rodičov, resp. rodiča usadiť sa s dieťaťom v inom členskom štáte sa môže prejavovať určitými krokmi s tým, že pri zmene obvyklého pobytu je potrebné rozlišovať situáciu neoprávnenej zmeny pobytu dieťaťa, t.z. pri únose dieťaťa, kedy podľa čl. 10 Nariadenia zostáva zachovaná právomoc členského štátu, kde malo dieťa obvyklý pobyt pre únosom.

25. Preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k tomu záveru, že maloletý má obvyklý pobyt na území D. republiky, kde matka pracuje, vlastní tam nehnuteľnosť, dieťa tam chodilo do školy s tým, že v čase začatia konania nemal maloletý obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, a preto tu nie je daná právomoc slovenských súdov na konanie o prejednávanej veci.

26. Pokiaľ otec poukazoval na čl. 20 Nariadenia Brusel II bis, ktorý predstavuje výnimku zo spôsobu založenia právomoci upravených v kapitole 2 oddiel 2 čl. 8 až 10 Nariadenia, na základe tohto článku je súd členského štátu oprávnený prijať aj predbežné opatrenie napriek tomu, že podľa nariadenia by vo veci samej mali právomoc súdy iného členského štátu. Kritéria pre aplikáciu tohto článku boli interpretované v rozsudku Súdneho dvora ESC- 403/2009 zo dňa 23.12.2009. Čl. 20 ods. 1 Nariadenia Brusel II bis stanovuje, že súdy členského štátu, kde sa nachádza dieťa sú oprávnené za určitých podmienok prijať predbežné alebo ochranné opatrenia stanovené zákonom tohto štátu napriek tomu, že uvedené nariadenie zveruje súdu iného členského štátu právomoc rozhodnúť vo veci samej. Toto ustanovenie predstavuje výnimku zo systému právomoci upraveného Nariadením Brusel II bis musí byť vykladané doslovne. Súdy na základe tohto ustanovenia môžu priznávať také predbežné, alebo ochranné opatrenia, ak dodržia tri kumulatívne podmienky. Dané opatrenie musí byť naliehavé, musí byť prijaté vo vzťahu k osobám alebo majetku nachádzajúcim sa na členskom štáte, kde sídli tento súd a musí mať dočasný charakter.

27. Odvolací súd potom dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie je splnená podmienka naliehavosti nato, aby boli upravené rodičovské práva alebo povinnosti k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu preto, lebo súd na území Slovenskej republiky nemá právomoc rozhodnúť vo veci samej.

28. Odvolací súd dodáva, že v prípade, ak má otec zato, že sú dané dôvody pre rozhodnutie o starostlivosti súdu o maloletého, nič mu nebráni v tom, aby jeho existenciu posúdil vecne a miestne príslušný orgán starostlivosti o maloletého v mieste jeho obvyklého pobytu v Poľskej republike.

29. Preto bol v konečnom dôsledku správny postup súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože neboli zistené dôvody na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).